

Valnämndens delegationsordning

Dokumentets namn	Valnämndens delegationsordning	Diariernr	VN 2022/1
Dokumenttyp	Delegationsordning		
Fastställd av	Valnämnden	Datum och paragraf	2022-01-19 § 5
Dokumentansvarig/processägare	Kommunsekreterare	Giltighetstid	2022-01-19 tills vidare
Reviderat datum (beslut)	2023-08-21, rättelse felaktig lagrumshänvisning pt 1.4		
Övrig info	Ersätter valnämndens delegationsordning dnr VN 2021/2		

Delegation

Grundprincipen i kommunalt beslutsfattande är att samtliga beslut ska fattas av politiker, antingen i kommunfullmäktige eller i någon av kommunens nämnder. Eftersom en sådan modell skulle innebära en för politikerna väldigt tung arbetsbörda och förmodligen skulle göra den kommunala förvaltningen "trög", så finns möjligheter att överföra beslutsrätten genom delegation.

Rätt att besluta i valnämndens ställe kan lämnas till enskilda politiker eller tjänstemän, samt till mindre grupper av politiker (företrädesvis i utskott). Däremot får inte beslutsrätt delegeras till en grupp av tjänstemän eller en grupp av tjänstemän och politiker att gemensamt som fatta beslut.

Även om rätten att fatta beslut överförs, så överförs inte ansvaret för beslutet - detta ligger fortfarande kvar hos valnämnden.

Beslut som är fattade på delegation och som kan överklagas med en så kallad laglighetsprövning (se nedan "Olika sätt att överklaga kommunala beslut") ska antingen protokollföras särskilt (till exempel i protokoll över utskottens sammanträden) eller anmälas till valnämnden. Beslut som fattas enligt vallagen (SFS 2005:837) kan inte ställas under en laglighetsprövning och delegationsbeslut enligt vallagen behöver således inte protokollföras eller anmälas till nämnden. Det innebär att praktiskt taget inga beslut som fattas efter delegation från valnämnden måste anmälas eller protokollföras.

Skillnaden mellan delegation och verkställighet

Det är viktigt att skilja på vad som i det här sammanhanget är (delegations)beslut och vad som är verkställighet. En verkställighetsåtgärd ingår i det dagliga arbetet och kan inte överklagas. Verkställighet innebär som huvudregel inte något självständigt beslutsfattande, utan är snarare endast ett "mekaniskt" verkställande av beslut som tidigare har fattats av fullmäktige eller en nämnd. I dessa fall ska alltså inte finnas något utrymme för egna bedömningar. Exempel på sådant mekaniskt handlande skulle kunna vara att ta ut en avgift med stöd av en redan beslutad taxa. Det finns även situationer där en tjänsteman förvisso måste fatta vissa självständiga beslut, men då dessa ändå inte betraktas som egentliga beslut, utan som verkställighet. Det gäller åtgärder som det måste anses ingå i arbetsbeskrivningen att den anställde vidtar och där dessa åtgärder inte har någon större verkan utanför kommunens organisation. Ett exempel kan vara en lärare som planerar en lektion - det måste anses ingå i lärarens arbetsbeskrivning att självständigt kunna göra avvägningar i samband med planeringen, samtidigt som det knappast kan finnas ett intresse hos någon att överklaga lärarens beslut om hur en enskild lektion ska genomföras.

Listan på delegationer är uttömmande. En åtgärd som inte finns listad i delegationsordningen är således antingen sådan att beslut måste tas av kommunstyrelsen i sin helhet, eller sådan att den kan anses vara en verkställighetsåtgärd. För att kunna avgöra vilket av dem det är fråga om måste man fundera över i vilken utsträckning åtgärden kräver självständigt beslutsfattande, om det kan anses ingå i yrkesrollen att man fattar sådana beslut och framförallt vilken rättslig påverkan åtgärden har utanför kommunens organisation, det vill säga vilket intresse som kan finnas att överklaga åtgärden.

Se rutin för anmälan av delegationsbeslut för en schematisk skiss över skillnaden mellan delegationsbeslut och verkställighet/faktiskt handlande. Se även följande exempel på åtgärder som räknas till verkställighet. Observera att detta är exempel och inte någon uttömmande lista.

Exempel på verkställighetsåtgärder

- Ta fram rutiner och instruktioner till röstmottagare
- Annonsering inför valet
- Placering av valsedelstall, möblering och övrig ordning vid röstmottagningsställena
- Inköp av material nödvändigt för valets genomförande (skärmar med mera)
- Kvittera ut förtidsröster från andra kommuner (under förutsättning att nämnden givit den rätten)
- Ordna transport eller förvaring av röster mottagna i röstningslokaler

Att överklaga valnämndens beslut

De beslut som fattas med stöd av vallagen kan endast överklagas enligt vad som anges i vallagens (SFS 2005:837) 15 kapitel. Det innebär att praktiskt taget alla beslut som fattas av valnämnden överklagas enligt denna ordning, eller inte kan överklagas alls.

Förkortningar

ValL = Vallagen

1. Delegerade ärenden

För beslut som delegeras till en funktion på vilken det finns endast en tjänsteperson gäller att vid denna persons förhinder får beslutet fattas av närmast överordnad chef

Nr	Ärende	Delegat	Kommentar	Lagrum	Överklagas enligt
1.1	Utse valdistriktens röstmottagare (vallokaler) inklusive ordförande och vice ordförande	Valnämndens ordförande		ValL 3:4	Kan inte överklagas
1.2	Besluta principer för rekrytering av röstmottagare (förtidsröstningen)	Valnämndens ordförande		ValL 3:5	Kan inte överklagas
1.3	Besluta om valsedlarnas ordning i valsedelställen	Valnämndens ordförande		ValL 8:2	Kan inte överklagas
1.4	Utse personer att för nämndens räkning på måndagen respektive onsdagen efter valet till länsstyrelsen lämna protokoll och omslagen innehållande röster	Valnämndens ordförande		ValL 11:4 och 12:7	Kan inte överklagas
1.5	Beslut om vilket utbildningsmaterial som ska användas i utbildningen av röstmottagare	Valnämndens ordförande		ValL 3:5	Kan inte överklagas

Nr	Ärende	Delegat	Kommentar	Lagrum	Överklagas enligt
1.6	Begära behörigheter i det nationella valsystemet (Valid)	Valnämndens ordförande		ValL 3:3	Kan inte överklagas